C/2024/6815

29.11.2024.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. listopada 2024.

o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Grčke

(C/2024/6815)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([1]), a posebno njezin članak 3. stavak 3.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža ([2]), a posebno njezin članak 6. stavak 1.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([3]) kojom je uspostavljen Mehanizam za oporavak i otpornost („Mehanizam”) stupila je na snagu 19. veljače 2021. Mehanizmom se pruža financijska potpora državama članicama za provedbu reformi i ulaganja i generira se fiskalni impuls koji će se financirati sredstvima Unije. U skladu s prioritetima europskog semestra za koordinaciju ekonomskih politika Mehanizmom se doprinosi gospodarskom i socijalnom oporavku i provedbi održivih reformi i ulaganja, posebno reformi i ulaganja u cilju promicanja zelene i digitalne tranzicije i jačanja otpornosti gospodarstava država članica. Njime se pomaže i jačanju javnih financija te poticanju rasta i otvaranja radnih mjesta u srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, poboljšanju teritorijalne kohezije unutar Unije i podupiranju kontinuirane provedbe europskog stupa socijalnih prava.

(2) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) („Uredba o planu REPowerEU”) donesena je 27. veljače 2023. u cilju postupnog ukidanja ovisnosti Unije o uvozu fosilnih goriva iz Rusije. Time bi se doprinijelo energetskoj sigurnosti i diversifikaciji opskrbe energijom u Uniji, dok bi se istodobno povećali uvođenje energije iz obnovljivih izvora, kapaciteti za skladištenje energije i energetska učinkovitost. Grčka je u svoj nacionalni plan za oporavak

([1]) SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) SL L 306, 23.11.2011., str. 25., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).
([4]) Uredba (EU) 2023/435 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. veljače 2023. o izmjeni Uredbe (EU) 2021/241 u pogledu poglavljâ o planu REPowerEU u planovima za oporavak i otpornost i o izmjeni uredaba (EU) br. 1303/2013, (EU) 2021/1060 i (EU) 2021/1755 te Direktive 2003/87/EZ (SL L 63, 28.2.2023., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

i otpornost dodala novo poglavlje o planu REPowerEU kako bi financirala ključne reforme i ulaganja kojima će se doprinijeti ostvarenju ciljeva plana REPowerEU.

(3) Komisija je 16. ožujka 2023. objavila komunikaciju naslovljenu „Dugoročna konkurentnost EU-a: perspektiva nakon 2030.”, na kojoj će se temeljiti donošenje odluka o politikama i kojom će se stvoriti okvirni uvjeti za povećanje rasta. U toj se komunikaciji definira devet pokretača konkurentnosti koji se međusobno dopunjuju. Među njima se pristup privatnom kapitalu, istraživanja i inovacije, obrazovanje i vještine te funkcionalno jedinstveno tržište ističu kao najvažniji prioriteti politika za reforme i ulaganja kako bi se odgovorilo na postojeće izazove u području produktivnosti i ojačala dugoročna konkurentnost Unije i njezinih država članica. Komisija je 14. veljače 2024. objavila komunikaciju naslovljenu „Godišnje izvješće o jedinstvenom tržištu i konkurentnosti za 2024.”. U toj se komunikaciji detaljno opisuju konkurentske prednosti i izazovi jedinstvenog europskog tržišta i prate godišnja kretanja u skladu s utvrđenih devet pokretača konkurentnosti.

(4) Komisija je 21. studenoga 2023. donijela Godišnji pregled održivog rasta za 2024., čime je označen početak europskog semestra 2024. za koordinaciju ekonomskih politika. Europsko vijeće potvrdilo je 22. ožujka 2024. prioritete Godišnjeg pregleda održivog rasta za 2024., koji se temelje na četirima dimenzijama konkurentne održivosti. Komisija je 21. studenoga 2023. na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 donijela i Izvješće o mehanizmu upozoravanja za 2024., u kojem je Grčka utvrđena kao jedna od država članica koja je možda pogođena neravnotežama ili za koju postoji rizik da bude pogođena neravnotežama i za koju je potrebno provesti detaljno preispitivanje. Komisija je istog dana donijela i mišljenje o nacrtu proračunskog plana Grčke za 2024. Komisija je donijela i Preporuku za preporuku Vijeća o ekonomskoj politici europodručja te Prijedlog zajedničkog izvješća o zapošljavanju za 2024., u kojem se analizira provedba smjernica za zapošljavanje i načelâ europskog stupa socijalnih prava. Vijeće je 12. travnja 2024. donijelo Preporuku o ekonomskoj politici europodručja ([5]) („Preporuka o europodručju za 2024.”), a 11. ožujka 2024. Zajedničko izvješće o zapošljavanju.

(5) Novi okvir gospodarskog upravljanja Unije stupio je na snagu 30. travnja 2024. Taj okvir obuhvaća novu Uredbu (EU) 2024/1263 o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru, izmijenjenu Uredbu Vijeća (EZ) br. 1467/97 ([6]) o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita i izmijenjenu Direktivu Vijeća 2011/85/EU ([7]) o zahtjevima za proračunske okvire država članica. Ciljevi su novog okvira gospodarskog upravljanja promicati dobre i održive javne financije, održiv i uključiv rast i otpornost, što će se postići reformama i ulaganjima, te spriječiti prekomjerne državne deficite. Novi okvir gospodarskog upravljanja također potiče odgovornost na nacionalnoj razini i više je usmjeren na srednjoročno razdoblje i djelotvorniju i koherentniju provedbu. Svaka država članica Vijeću i Komisiji mora dostaviti nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan. Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan sadržava fiskalne i investicijske obveze te obveze pojedine države članice u pogledu reformi i obuhvaća četverogodišnje ili petogodišnje razdoblje planiranja, ovisno o redovnom trajanju nacionalnog zakonodavnog razdoblja. Kretanje neto rashoda ([8]) u nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima mora biti u skladu sa zahtjevima iz Uredbe (EU) 2024/1263, uključujući zahtjeve da se dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da se nastavi uvjerljivo smanjivati do kraja razdoblja prilagodbe odnosno da se zadrži na razboritim razinama ispod 60 % bruto domaćeg proizvoda (BDP), a da se deficit opće države smanji i/ili zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom u srednjoročnom razdoblju. Ako se država članica obveže da će provesti relevantan skup reformi i ulaganja u skladu s kriterijima iz Uredbe (EU) 2024/1263, razdoblje prilagodbe može se produljiti do najviše tri godine. Komisija je radi potpore izradi tih nacionalnih srednjoročnih fiskalno-strukturnih planova 21. lipnja 2024. objavila smjernice o informacijama koje države članice trebaju dostaviti u svojim nacionalnim srednjoročnim fiskalno-strukturnim planovima i godišnjim izvješćima o napretku. U skladu s člancima 5. i 36. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je državama članicama dostavila referentne smjerove kretanja i tehničke informacije, ovisno o slučaju. Države članice moraju do 20. rujna 2024. dostaviti svoje nacionalne srednjoročne fiskalno-strukturne planove, osim ako država članica i Komisija postignu dogovor o produljenju tog roka za razumno razdoblje. U skladu sa svojim nacionalnim

([5]) Preporuka Vijeća od 12. travnja 2024. o ekonomskoj politici europodručja (SL C, C/2024/2807, 23.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/2807/oj).

([6]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1467/97 od 7. srpnja 1997. o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L 209, 2.8.1997., str. 6., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/oj).

([7]) Direktiva Vijeća 2011/85/EU od 8. studenoga 2011. o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L 306, 23.11.2011., str. 41., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/85/oj).

([8]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. točki 2. Uredbe (EU) 2024/1263: „neto rashodi” znači državni rashodi bez i. rashoda za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost i vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

pravnim okvirima države članice mogu o nacrtima svojih srednjoročnih planova raspraviti sa svojim nacionalnim parlamentima, mogu od neovisnih fiskalnih institucija zatražiti da izdaju mišljenje i mogu provesti savjetovanje sa socijalnim partnerima i drugim nacionalnim dionicima.

(6) Europski semestar za koordinaciju ekonomskih politika nastavlja se u 2024. razvijati u skladu s provedbom Mehanizma. Potpuna provedba planova za oporavak i otpornost i dalje je ključna za ostvarenje prioriteta politika u okviru europskog semestra jer ti planovi doprinose djelotvornom odgovoru na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju izdanima posljednjih godina. Preporuke za pojedinu zemlju iz 2019., 2020., 2022. i 2023. i dalje su jednako relevantne za planove za oporavak i otpornost koji su revidirani, ažurirani ili izmijenjeni u skladu s člancima 14., 18. i 21. Uredbe (EU) 2021/241.

(7) Grčka je 27. travnja 2021. Komisiji dostavila svoj nacionalni plan za oporavak i otpornost, u skladu s člankom 18. stavkom 1. Uredbe (EU) 2021/241. Na temelju članka 19. Uredbe (EU) 2021/241 Komisija je ocijenila relevantnost, djelotvornost, učinkovitost i koherentnost plana za oporavak i otpornost, u skladu sa smjernicama za ocjenjivanje iz Priloga V. toj uredbi. Vijeće je 13. srpnja 2021. donijelo Provedbenu odluku o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke ([9]), koja je izmijenjena 8. prosinca 2023. na temelju članka 18. stavka 2. Uredbe (EU) 2021/241 radi ažuriranja maksimalnog financijskog doprinosa za bespovratnu financijsku potporu i uključivanja poglavlja o planu REPowerEU ([10]). Isplata obroka ovisi o donošenju odluke Komisije, u skladu s člankom 24. stavkom 5. Uredbe (EU) 2021/241, u kojoj se navodi da je Grčka u zadovoljavajućoj mjeri ostvarila relevantne ključne etape i ciljne vrijednosti utvrđene u Provedbenoj odluci Vijeća. Ostvarenje u zadovoljavajućoj mjeri podrazumijeva da postizanje prethodnih ključnih etapa i ciljnih vrijednosti nije poništeno.

(8) Grčka je 30. travnja 2024. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2024. i svoj Program stabilnosti za 2024., u skladu s člankom 4. stavkom 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 ([11]). U skladu s člankom 27. Uredbe (EU) 2021/241, u Nacionalnom programu reformi za 2024. uzima se u obzir i polugodišnje izvješće Grčke o napretku ostvarenom u provedbi plana za oporavak i otpornost.

(9) Komisija je 19. lipnja 2024. objavila Izvješće za Grčku za 2024. U njemu je ocijenjen napredak Grčke u smislu relevantnih preporuka za pojedinu zemlju koje je Vijeće donijelo u razdoblju od 2019. do 2023. i analizirana je provedba plana za oporavak i otpornost Grčke. Na temelju te analize u tom izvješću utvrđeni su nedostaci u odnosu na izazove koji nisu obuhvaćeni ili su samo djelomično obuhvaćeni planom za oporavak i otpornost, kao i novi i predstojeći izazovi. Ocijenjen je i napredak Grčke u provedbi europskog stupa socijalnih prava i ostvarenju glavnih ciljeva Unije u pogledu zapošljavanja, stjecanja vještina i smanjenja siromaštva, kao i napredak u ostvarenju ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih naroda.

(10) Komisija je provela detaljno preispitivanje za Grčku na temelju članka 5. Uredbe (EU) br. 1176/2011. Glavni zaključci službi Komisije o ocjeni makroekonomskih slabosti za Grčku za potrebe te uredbe objavljeni su u travnju 2024. Komisija je 19. lipnja 2024. zaključila da u Grčkoj postoje makroekonomske neravnoteže, nakon što su 2023. utvrđene prekomjerne neravnoteže. U Grčkoj su osobito prisutne slabosti povezane s visokim državnim dugom i visokom razinom neprihodonosnih kredita u kontekstu visoke nezaposlenosti, koje su i dalje relevantne, ali su se znatno smanjile i očekuje se da će se dodatno smanjiti. Međutim, vanjski položaj i dalje je slab. Udio državnog duga u BDP-u nastavlja se smanjivati, te iako je 2023. i dalje bio visok i iznosio gotovo 162 %, čini se da su kratkoročni rizici za održivost duga niski. Rast nominalnog BDP-a bio je glavni pokretač brzog pada udjela duga u BDP-u posljednjih godina, a očekivano daljnje poboljšanje fiskalnih salda trebalo bi osigurati njegov daljnji pad. Deficit tekućeg računa, koji se znatno povećao od 2020. do 2022., znatno se smanjio 2023., ali je i dalje visok u kontekstu velike domaće potražnje. Ove i sljedeće godine očekuju se samo marginalna poboljšanja tekućeg računa jer se predviđa da će snažan rast ulaganja držati uvoz na visokoj razini. Iznimno negativan udio neto stanja međunarodnih ulaganja (NIIP) u BDP-u također se prošle godine poboljšao zahvaljujući visokom rastu nominalnog

([9]) ST 10152/21 INIT; ST 10152/21 ADD 1.
([10]) Provedbena odluka Vijeća od 8. prosinca 2023. o izmjeni Provedbene odluke od 13. srpnja 2021. o odobrenju ocjene plana za oporavak i otpornost Grčke (ST 15831/23 INIT; ST 15831/23 ADD 1).
([11]) Uredba Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika (SL L 209, 2.8.1997., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1466/oj).

BDP-a, ali je i dalje najslabiji u Uniji. Neprihodonosni krediti posljednjih su se godina znatno smanjili te se to smanjenje nastavilo i 2023., ali uklanjanje tih kredita izvan bankarskog sektora i dalje je sporo, što nastavlja opterećivati gospodarstvo. Zaposlenost se povećala, a nezaposlenost se dodatno smanjila, ali je i dalje relativno visoka. Godine kontinuiranih mjera politike i opsežnih strukturnih reformi jasno su pogodovale smanjenju utvrđenih slabosti. Zadržavanje razboritog smjera fiskalne politike i nastavak pravodobne provedbe plana za oporavak i otpornost ostaju ključni za poboljšanje konkurentnosti i ponovnu uspostavu ravnoteže gospodarstva, među ostalim u pogledu vanjskog položaja.

(11) Prema podacima koje je potvrdio Eurostat, deficit opće države u Grčkoj se s 2,5 % BDP-a u 2022. smanjio na 1,6 % BDP-a u 2023., dok je dug opće države pao sa 172,7 % BDP-a krajem 2022. na 161,9 % BDP-a krajem 2023.

(12) Vijeće je 12. srpnja 2022. ([12]) preporučilo da Grčka u 2023. poduzme djelovanja kojima je cilj osigurati razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država ispod srednjoročnog potencijalnog rasta proizvodnje ([13]), uzimajući u obzir stalnu privremenu i ciljanu potporu kućanstvima i poduzećima koja su najosjetljivija na povećanje cijena energije te osobama koje bježe iz Ukrajine. Grčkoj je istodobno preporučeno da prilagodi postojeću potrošnju u skladu s razvojem situacije. Grčkoj je preporučeno i da poveća javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost uzimajući u obzir inicijativu REPowerEU, među ostalim iskorištavanjem sredstava iz Mehanizma i drugih fondova Unije. Prema Komisijinim procjenama smjer fiskalne politike ([14]) bio je u 2023. ekspanzivan, za 0,5 % BDP-a, u kontekstu visoke inflacije. Rast primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda) imao je u 2023. kontrakcijski učinak od 0,6 % BDP-a na smjer fiskalne politike i bio je u skladu s Preporukom Vijeća od 12. srpnja 2022. Kontrakcijski učinak primarnih tekućih rashoda koje financira država rezultat je toga što se trošak hitnih mjera potpore (ciljanih i neciljanih) kućanstvima i poduzećima kao odgovor na povećanja cijena energije smanjio za 2,7 postotnih bodova BDP-a. Socijalni transferi, uključujući mirovine, bili su glavni pokretači rasta primarnih tekućih rashoda koje financira država (bez diskrecijskih mjera na strani prihoda). Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije u 2023. iznosili su 2,5 % BDP-a. Ulaganja koja financira država u 2023. iznosila su 2,6 % BDP-a, što je povećanje od 0,2 postotna boda u odnosu na 2022. Grčka je financirala dodatna ulaganja sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije. Financirala je javna ulaganja u zelenu i digitalnu tranziciju te energetsku sigurnost, kao što su potpora uvođenju novih obnovljivih izvora energije u elektroenergetsku mrežu, što se olakšava nadogradnjom infrastrukture za prijenos, i pružanje financijske pomoći malim i srednjim poduzećima kako bi im se omogućilo usvajanje digitalnih rješenja. Ta javna ulaganja financiraju se sredstvima iz Mehanizma i drugih fondova Unije.

(13) U Programu stabilnosti za 2024. u makroekonomskom scenariju na kojem se temelje proračunske projekcije predviđa se rast realnog BDP-a od 2,5 % u 2024. i od 2,6 % u 2025. te da će inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) iznositi 2,6 % u 2024. i 2,0 % u 2025. Očekuje se da će se deficit opće države smanjiti na 1,2 % BDP-a u 2024. i 0,9 % BDP-a u 2025. te da će se udio duga opće države u BDP-u smanjiti na 152,7 % do kraja 2024. i na 146,3 % do kraja 2025. U Program stabilnosti za 2024. nisu uključene proračunske projekcije nakon 2025.

(14) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će se realni BDP povećati za 2,2 % u 2024. i za 2,3 % u 2025. te da će inflacija mjerena HIPC-om iznositi 2,8 % u 2024. i 2,1 % u 2025.

([12]) Preporuka Vijeća od 12. srpnja 2022. o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2022. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2022. (SL C 334, 1.9.2022., str. 60.).

([13]) Na temelju Komisijine proljetne prognoze 2024. procjenjuje se da će srednjoročni potencijalni rast proizvodnje Grčke u 2023. iznositi 4,5 % u nominalnom smislu, na temelju prosječne desetogodišnje stope potencijalnog realnog rasta i deflatora BDP-a za 2023.

([14]) Smjer fiskalne politike definira se kao godišnja promjena odnosnog stanja proračuna opće države. Cilj mu je procijeniti ekonomski impuls koji proizlazi iz fiskalnih politika, onih koje financira država i onih koje se financiraju iz proračuna Unije. Smjer fiskalne politike mjeri se kao razlika između i. srednjoročnog potencijalnog rasta i ii. promjene primarnih rashoda bez diskrecijskih mjera na strani prihoda (i isključujući privremene hitne mjere uvedene zbog krize uzrokovane bolešću COVID-19) te uključujući rashode koji se financiraju bespovratnom potporom (bespovratnim sredstvima) iz Mehanizma i sredstvima iz drugih fondova Unije.

(15) U Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se deficit opće države od 1,2 % BDP-a u 2024. i smanjenje udjela duga opće države u BDP-u na 153,9 % do kraja 2024. Smanjenje deficita u 2024. uglavnom je posljedica slabog rasta socijalnih naknada u usporedbi s rastom prihoda. Prema Komisijinim procjenama predviđa se da će u 2024. smjer fiskalne politike biti ekspanzivan, za 0,3 % BDP-a.

(16) Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. očekuje se da će se u 2024. bespovratnom potporom („bespovratna sredstva") iz Mehanizma financirati rashodi u iznosu od 1,5 % BDP-a, u odnosu na 1,0 % BDP-a u 2023. Rashodi financirani bespovratnim sredstvima iz Mehanizma omogućit će visokokvalitetna ulaganja i reforme za povećanje produktivnosti bez izravnog učinka na saldo ili dug opće države Grčke. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. očekuje se da će i u 2023. i u 2024. rashodi financirani zajmovima iz Mehanizma iznositi manje od 0,1 % BDP-a.

(17) Vijeće je 14. srpnja 2023. preporučilo ([15]) da Grčka osigura razboritu fiskalnu politiku, posebno ograničavanjem nominalnog povećanja neto primarnih rashoda koje financira država ([16]) u 2024. na najviše 2,6 %. Države članice bile su pozvane da pri izvršenju svojih proračuna za 2023. i izradi nacrta proračunskih planova za 2024. vode računa o tome da će Komisija na temelju podataka o realizaciji za 2023. Vijeću predložiti pokretanje postupaka u slučaju prekomjernog deficita koji se temelje na deficitu. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će u Grčkoj u 2024. doći do povećanja neto primarnih rashoda koje financira država za 1,8 % ([17]), što je manje od preporučene maksimalne stope rasta. To je u skladu s preporukom Vijeća.

(18) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Grčka poduzme djelovanja kojima je cilj u 2023. i 2024. što prije postupno ukinuti hitne mjere energetske potpore koje su na snazi i ostvarene uštede iskoristiti za smanjenje državnog deficita. Vijeće je dodatno preporučilo da Grčka, budu li zbog novih povećanja cijena energije potrebne nove mjere potpore ili njihov nastavak, osigura da takve mjere potpore budu usmjerene na ranjiva kućanstva i poduzeća, fiskalno pristupačne te da očuvaju poticaje za smanjenje potrošnje energije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. neto proračunski trošak ([18]) hitnih mjera energetske potpore u 2023. procijenjen je na 0,0 % BDP-a, a predviđa se da će u 2024. iznositi 0,1 % te 0,1 % u 2025. Osobito se pretpostavlja da će povećanje naknade za grijanje i ponovna primjena posebne pristojbe na dizel za poljoprivrednike ostati na snazi u 2024. i 2025., iako s manjim učinkom ([19]). Hitne mjere energetske potpore postupno su ukinute u 2023. i 2024. To je u skladu s preporukom Vijeća.

(19) Osim toga, Vijeće je preporučilo da Grčka očuva javna ulaganja koja financira država i osigura učinkovitu apsorpciju bespovratnih sredstava iz Mehanizma i sredstava iz drugih fondova Unije, osobito radi promicanja zelene i digitalne tranzicije. Prema Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se da će se javna ulaganja koja financira država smanjiti s 2,6 % BDP-a u 2023. na 2,4 % BDP-a u 2024. To je posljedica vremenskog rasporeda programskog razdoblja strukturnih fondova Unije. Osobito se pretpostavlja da je Unijina stopa sufinanciranja za ulaganja u okviru novog programa viša od stope za ulaganja u prethodnom programskom razdoblju. To dovodi do smanjenja sufinanciranih nacionalnih rashoda za ulaganja. Smanjenje ulaganja nije primarni razlog za fiskalnu prilagodbu u 2024. Uzimajući u obzir te dodatne čimbenike, procijenjeno je da su javna ulaganja u 2024. u skladu s onim što je preporučilo Vijeće. Osim toga, očekuje se da će se javni rashodi koji se financiraju prihodima iz sredstava fondova Unije, uključujući bespovratna sredstva iz Mehanizma, povećati s 2,5 % BDP-a u 2023. na 3,4 % BDP-a u 2024.

(20) Na temelju mjera politike poznatih na datum zaključenja prognoze i uz pretpostavku nepromijenjenih politika, u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. predviđa se državni deficit od 0,8 % BDP-a u 2025. Smanjenje deficita u 2025. uglavnom je odraz smanjenja rashoda za kamate i slabog rasta rashoda za plaće u javnom sektoru. Predviđa

([15]) Preporuka Vijeća od 14. srpnja 2023. o Nacionalnom programu reformi Grčke za 2023. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Grčke za 2023. (SL C 312, 1.9.2023., str. 67.).

([16]) Neto primarni rashodi definiraju se kao rashodi koje financira država bez i. diskrecijskih mjera na strani prihoda, ii. rashoda za kamate, iii. rashoda za cikličnu nezaposlenost te iv. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

([17]) Pritom se uzima u obzir 0,1 % BDP-a za jednokratne mjere u 2024., koje se odnose na rashode za ublažavanje učinka prirodnih katastrofa (i 0,2 % BDP-a u 2023. za mjere koje se odnose i na rashode nakon prirodnih katastrofa). Vijeće se 14. srpnja 2023. osvrnulo i na razorne poplave koje su pogodile Italiju u svibnju 2023. i potvrdilo je da će se trošak izravne hitne potpore zbog tih poplava uzeti u obzir u narednim procjenama usklađenosti i da će se, u načelu, smatrati jednokratnom i privremenom mjerom. Sličan je pristup primijenjen i na poplave u Grčkoj.

([18]) Ta vrijednost predstavlja razinu godišnjeg proračunskog troška tih mjera, uključujući prihode i rashode te, ovisno o slučaju, isključujući prihode od poreza na neočekivanu dobit dobavljača energije.

([19]) Za mjere za koje je Grčka navela da će ostati na snazi do kraja 2024. u Komisijinoj proljetnoj prognozi 2024. načelno se pretpostavlja da će imati proračunski učinak i u 2025.

se da će se udio duga opće države u BDP-u do kraja 2025. smanjiti na 149,3 %. Smanjenje udjela duga u BDP-u u 2025. uglavnom je posljedica sve većeg primarnog suficita i rasta nominalnog BDP-a te prilagodaba stanja i tokova. Razborita fiskalna politika također bi trebala doprinijeti jačanju vanjskog položaja.

(21) Na temelju primjera najbolje prakse i reformi provedenih u okviru plana za oporavak i otpornost, uključujući novu reformu čiji je cilj daljnje jačanje napora Grčke u borbi protiv utaje poreza, i dalje ima prostora za jačanje okvira porezne politike kako bi se Grčkoj omogućilo da privuče više ulaganja, čime bi se smanjio investicijski jaz koji je i dalje znatan. Osobito bi uvođenje šireg sustava prethodnih poreznih mišljenja u skladu s najboljim praksama Unije moglo poreznim obveznicima pružiti transparentno tumačenje postojećeg poreznog prava, čime bi se ulagačima pružila veća pravna sigurnost. Nadalje, jačanjem napora za proširenje kapaciteta Nezavisnog tijela za javne prihode moglo bi se doprinijeti daljnjem povećanju porezne discipline.

(22) Grčka je nastavila poduzimati mjere za modernizaciju svoje javne uprave, ali i dalje ima prostora za povećanje njezine učinkovitosti. Nakon znatne prilagodbe nakon 2010. veličina i trošak javne uprave uglavnom su usklađeni s prosjekom Unije. Rashodi Grčke za plaće u javnom sektoru ostali su stabilni u 2023., na 10,8 % BDP-a, nešto iznad prosjeka Unije (10,2 % BDP-a). Prilagodba naknada, među ostalim za rukovodeće položaje, koja je stupila na snagu početkom 2024. bila je u skladu s jedinstvenom ljestvicom plaća jer su se primjenjivale u cijeloj javnoj upravi. Kako bi se ti dobici zaštitili u budućnosti, ključno je osigurati kontinuiranu primjenu jedinstvene ljestvice plaća, uz zadržavanje trenutačnog broja osoblja daljnjom primjenom pravila o zapošljavanju stalnog osoblja „jedan za jedan" te zadržati gornju granicu za privremeno osoblje koja je uvedena 2022. Plan za oporavak i otpornost sadržava mjere za povećanje djelotvornosti javne uprave, uključujući uspostavu okvira za višerazinsko upravljanje donesenog 2023. Kako bi se ostvarilo očekivano poboljšanje koordinacije između središnje, regionalne i lokalne razine, očekuje se da će taj okvir, uključujući predviđene upravljačke strukture i informacijski sustav, postati potpuno operativan tijekom 2024.

(23) U skladu s člankom 19. stavkom 3. točkom (b) Uredbe (EU) 2021/241 i kriterijem 2.2. iz Priloga V. toj uredbi plan za oporavak i otpornost sadržava opsežan skup reformi i ulaganja koji se međusobno nadopunjuju i koje treba provesti do 2026. Očekuje se da će te reforme i ulaganja pomoći da se djelotvorno odgovori na sve ili na znatan dio izazova utvrđenih u relevantnim preporukama za pojedinu zemlju. U tom kratkom roku brz nastavak djelotvorne provedbe plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, ključan je za poticanje dugoročne konkurentnosti Grčke zelenom i digitalnom tranzicijom, uz istodobno osiguravanje socijalne pravednosti. Kako bi se obveze iz plana za oporavak i otpornost ispunile do kolovoza 2026., ključno je da Grčka nastavi provoditi reforme i da ubrza ulaganja tako što će odgovoriti na relevantne izazove i istodobno osigurati snažan administrativni kapacitet. Grčka tijela donijela su mjere za poboljšanje provedbe i jačanje administrativnih kapaciteta, a plan za oporavak i otpornost sadržava dodatne posebne mjere koje bi trebale doprinijeti postizanju tog cilja. Specifični izazovi za Grčku uključuju: i. dugotrajne sudske postupke za rješavanje pravnih zahtjeva protiv postupaka javne nabave, što bi moglo uzrokovati kašnjenja u planiranom datumu dovršetka ulaganja nakon kolovoza 2026., ii. spor prijenos prava vlasništva i iii. slabu koordinaciju, posebno očitu u pogledu ulaganja i reformi kojima su obuhvaćena područja politika u nadležnosti više ministarstava. Sustavno uključivanje lokalnih i regionalnih tijela, socijalnih partnera, civilnog društva i drugih relevantnih dionika i dalje je ključno kako bi se osigurala opća odgovornost za uspješnu provedbu plana za oporavak i otpornost.

(24) U okviru preispitivanja programâ kohezijske politike sredinom programskog razdoblja, u skladu s člankom 18. Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]), Grčka mora do ožujka 2025. preispitati svaki program koji prima potporu iz Europskog fonda za regionalni razvoj (EFRR), Europskog socijalnog fonda plus (ESF+), Kohezijskog fonda i Fonda za pravednu tranziciju (FPT), uzimajući u obzir, među ostalim, izazove utvrđene u preporukama za pojedinu zemlju iz 2024., kao i svoj nacionalni energetski i klimatski plan. To preispitivanje osnova je za konačnu dodjelu financijskih sredstava Unije uključenih u svaki od tih programa. Grčka je ostvarila napredak u provedbi programâ kohezijske politike i europskog stupa socijalnih prava, no i dalje su prisutni izazovi. Grčka osobito i dalje bilježi spor rast u rubnim regijama i znatne razlike između urbanih i neurbanih područja.

([20]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj).

Ključno je ubrzati provedbu programâ kohezijske politike, uz jačanje administrativnog kapaciteta na nacionalnoj i regionalnoj razini. Prioriteti koji su dogovoreni u programu i dalje su relevantni. Za poticanje konkurentnosti osobito su ključne mjere za unapređivanje kapaciteta poduzeća za inovacije i usmjeravanje na ciljanu potporu poduzećima. U okviru zelene tranzicije potrebna su ulaganja u gospodarenje otpadom kako bi se postigli ciljevi recikliranja i smanjilo odlaganje otpada na odlagališta. Ključno je sveobuhvatno poboljšati upravljanje vodama, što obuhvaća upravljanje vodama i otpadnim vodama, energetsku oporabu, digitalizaciju, ponovnu uporabu vode, prikupljanje kišnice i održivu desalinizaciju na temelju obnovljivih izvora energije. Za energetsku tranziciju potrebni su veći udio energije iz obnovljivih izvora, rješenja za skladištenje i veća energetska učinkovitost te odgovor na energetsko siromaštvo. Povećanje udjela čistog gradskog prijevoza također je ključno za postizanje ugljične neutralnosti. U okviru programâ kohezijske politike trebalo bi na temelju sveobuhvatne strategije nastaviti ulagati u vještine, provesti jamstvo za djecu, promicati kvalitetne i cjenovno pristupačne usluge dugotrajne skrbi i socijalno stanovanje te povećati uključivanje na tržište rada i socijalnu integraciju marginaliziranih zajednica, kao što su Romi i osobe migrantskog podrijetla. U kontekstu preispitivanja programâ kohezijske politike sredinom provedbenog razdoblja potrebno je posvetiti dodatnu pozornost sprečavanju rizika povezanih s klimatskim promjenama i pripravnosti na njih. Grčka bi usto mogla iskoristiti Platformu za strateške tehnologije za Europu, uspostavljenu Uredbom (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]), za potporu svojoj industrijskoj preobrazbi, posebno proizvodnji i skladištenju čiste energije, zelenom pomorskom prometu i biotehnologiji te razvoju zelenih i digitalnih vještina.

(25) Uz gospodarske i socijalne izazove na koje se odgovara planom za oporavak i otpornost i sredstvima iz drugih fondova Unije, Grčka se suočava s nekoliko dodatnih izazova koji se odnose na gospodarski rast, regulatorni okvir i usavršavanje radne snage i koji bi, ako se na njih odgovori, mogli potaknuti njezinu konkurentnost. Iako se povećava, stopa zaposlenosti među najnižima je u Uniji, a pristup tržištu rada i dalje je otežan, posebno za žene i mlade. Kad je riječ o obrazovanju, Grčka je posljednjih godina poduzela korake za reviziju kurikula, među ostalim u kontekstu plana za oporavak i otpornost, te je u njih uključila neke predmete o mekim i digitalnim vještinama. Međutim, uspješnost u području osnovnih vještina i dalje je posebno niska, što ugrožava rezultate na tržištu rada, produktivnost i konkurentnost. To pokazuju rezultati petnaestogodišnjih učenika u matematici, čitanju i prirodoslovlju, koji se od 2012. snažno pogoršavaju i prema najnovijem OECD-ovu Programu za međunarodnu procjenu učenika među najnižima su u Uniji. Visok i sve veći udio učenika sa slabim rezultatima, među ostalim među onima boljeg socioekonomskog statusa, te nizak udio najuspješnijih učenika upućuju na strukturne izazove u pogledu kvalitete i pravičnosti obrazovnog sustava. Grčka je prema podacima Eurostata za 2019. također na posljednjem mjestu među državama članicama u pogledu sudjelovanja u ranom i predškolskom odgoju i obrazovanju za djecu u dobi od tri godine i više, a u pogledu formalne skrbi za djecu mlađu od tri godine (na temelju podataka za 2023.)zauzima srednje mjesto, sa stopom sudjelovanja od 29,6 %. Utvrđeno je da to pozitivno utječe na kasnije obrazovne ishode. Izazovi koji ugrožavaju ishode obrazovanja u Grčkoj mogu se povezati sa sljedećim: i. nedovoljnim financiranjem obrazovnog sustava, ii. nedovoljnim naglaskom na metodama poučavanja i učenja koje se temelje na kompetencijama s jakim naglaskom na poduzetničkim, mekim i transverzalnim vještinama, iii. niskim razinama autonomije škola i i iv. ograničenim napretkom u pogledu sustavne evaluacije nastavnika.

(26) Poboljšanje javnih usluga i povećanje gospodarske, fiskalne i klimatske održivosti i dalje su važni prioriteti. U tom kontekstu ima prostora za daljnje poboljšanje upravljanja državnom imovinom, među ostalim modernizacijom poduzeća u državnom vlasništvu i razvojem državnih nekretnina. U određenim poduzećima u državnom vlasništvu neke su reforme uspješno provedene, što je doprinijelo povećanju operativne fleksibilnosti i poslovne autonomije, jačanju njihovih unutarnjih upravljačkih kapaciteta i poboljšanju politika i postupaka javne nabave, naknada i zapošljavanja. Repliciranje takvih praksi bilo bi korisno za druga poduzeća u državnom vlasništvu kako bi se ostvarila veća vrijednost za društvo i gospodarstvo. Grčko društvo za imovinu i udjele i njegova društva kćeri imaju središnju ulogu u upravljanju takvom državnom imovinom. Razmatra se kako mu dodatno povećati učinkovitost i djelotvornost, primjerice povećanjem organizacijskih i funkcionalnih kapaciteta te jačanjem njegove operativne autonomije i internog stručnog znanja o ulaganjima.

([21]) Uredba (EU) 2024/795 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. veljače 2024. o uspostavi Platforme za strateške tehnologije za Europu (STEP) i o izmjeni Direktive 2003/87/EZ i uredaba (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) br. 1303/2013, (EU) br. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 i (EU) 2021/241 (SL L, 2024/795, 29.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/795/oj).

(27) Sporo izdavanje okolišnih dozvola zbog, među ostalim, regulatornih nedostataka, i dalje ometa ulaganja na središnjoj i regionalnoj razini. Izdavanje okolišnih dozvola sastavni je dio cjelokupnog postupka izdavanja dozvola za sve vrste ulaganja, a postupak ishođenja okolišne dozvole složen je i dugotrajan. Tako i dalje ne postoji klasifikacija obnovljivih izvora energije na temelju njihova utjecaja na okoliš ili uvjeti na temelju kojih bi se moglo odrediti u kojim okolnostima mogu biti licencirane industrijske djelatnosti s ograničenim utjecajem na okoliš. Potrebno je utvrditi i kriterije za slučajeve koji zahtijevaju pojednostavnjeni postupak izdavanja dozvola zbog neznatnih promjena. Zbog toga što ne postoje regulatorni akti koji bi pomogli u rješavanju tih pitanja, zakonodavna poboljšanja koja su prethodno uvedena kako bi se okolišne dozvole izdavale prema racionalnijim kriterijima utemeljenima na riziku nemaju nikakav učinak. Donošenje tih predloženih regulatornih akata moglo bi znatno utjecati na trajanje i kvalitetu procjena utjecaja na okoliš za nove ili izmijenjene/obnovljene dozvole za dotična ulaganja. Nadalje, unatoč dovršetku regulatornog okvira za uvođenje vanjskih procjenitelja okoliša, relevantni registar i dalje se ne upotrebljava, a sustav još nije operativan. Dovršenje regulatornog okvira donošenjem sekundarnog zakonodavstva koje nedostaje i stavljanjem u pogon sustava certificiranih vanjskih procjenitelja okoliša doprinijelo bi jačanju poslovnog okruženja u Grčkoj jer se očekuje da će se time smanjiti uska grla u postupku izdavanja okolišnih dozvola i povećati povjerenje ulagača. Očekuje se da će navedene mjere politika olakšati ulaganja kojima se namjerava povećati produktivnost i proširiti izvoznu osnovicu, čime bi se smanjila ovisnost o uvozu, poboljšali izgledi za rast, podržao vanjski rebalans te smanjila neravnoteža stanja.

(28) Unatoč uloženom trudu, posebno u području povećanja udjela obnovljivih izvora energije u ukupnoj proizvodnji električne energije, Grčka je i dalje u velikoj mjeri ovisna o fosilnim gorivima, pri čemu je u 2022. nafta činila 55 %, a plin 20 % njezine kombinacije izvora energije. Iako poglavlje o planu REPowerEU koje je dodano revidiranom planu za oporavak i otpornost Grčke sadržava nekoliko reformi i ulaganja za koje se očekuje da će ubrzati rad Grčke na dekarbonizaciji, i dalje su potrebne mjere kako bi se smanjila ovisnost te zemlje o fosilnim gorivima. Grčka ima jedan od najstarijih voznih parkova u Uniji, a upotreba obnovljivih izvora energije u prometu i dalje je vrlo niska. Zbog toga je grčki prometni sektor i dalje jedan od najvećih onečišćivača ugljikovim dioksidom. Ambicioznija politika mogla bi potaknuti ubrzanje elektrifikacije prometnog sektora. To bi moglo uključivati proširenje kategorija vozila koja prema nacionalnom Zakonu o klimi moraju prijeći s motora s unutarnjim izgaranjem na elektromotore i povlačenje vozila koja znatno onečišćuju okoliš.

(29) Sve veća učestalost i ozbiljnost prirodnih katastrofa koje pogađaju Grčku znatno su opteretile sustav civilne zaštite. Grčka je 2023. bila žrtva teških šumskih požara i poplava, koji su uzrokovali pogibije, katastrofalnu štetu prirodnom okolišu i veliko oštećenje imovine i infrastrukture. Očekuje se da će se ulaganjima u civilnu zaštitu u okviru plana za oporavak i otpornost i fondova kohezijske politike povećati kapaciteti za odgovor na katastrofe. Međutim, ima prostora za daljnje jačanje prevencije. Reforme i ulaganja za povećanje djelotvornosti i učinkovitosti infrastrukture za rano upozoravanje i prilagodbu klimatskim promjenama te druge mjere za sprečavanje rizika mogli bi dopuniti mjere pripravnosti i pomoći u smanjenju štete prouzročene budućim prirodnim katastrofama. Nadalje, opseg ulaganja mogao bi se usredotočiti na mjere kojima se jača otpornost odgovaranjem na pitanja prevencije i pripravnosti te primjenom pristupa utemeljenih na ekosustavu.

(30) Imajući u vidu blisku međusobnu povezanost gospodarstava država članica europodručja i njihov zajednički doprinos funkcioniranju ekonomske i monetarne unije, Vijeće je u 2024. državama članicama europodručja preporučilo da poduzmu djelovanja, među ostalim u okviru svojih planova za oporavak i otpornost, u cilju provedbe Preporuke o europodručju za 2024. Kada je riječ o Grčkoj, preporukama br. 1., 2. i 3. doprinosi se provedbi prve, druge, treće, četvrte i pete preporuke iz Preporuke o europodručju za 2024.

(31) Uzimajući u obzir detaljno preispitivanje koje je provela Komisija i zaključke o postojanju neravnoteža, preporuke na temelju članka 6. Uredbe (EU) br. 1176/2011 navedene su u preporukama br. 1., 2. i 3. Politikama iz preporuke 1. doprinosi se uklanjanju slabosti povezanih s državnim dugom, vanjskim položajem i neprihodonosnim kreditima. Politikama iz preporuka br. 2. i 3. podupire se potencijalni rast BDP-a, a na taj se način doprinosi i provedbi preporuke br. 1. Preporukama br. 1., 2. i 3. doprinosi se uklanjanju neravnoteža i provedbi preporuka iz Preporuke o europodručju za 2024., u skladu s uvodnom izjavom 30.,

PREPORUČUJE da Grčka u 2024. i 2025. poduzme djelovanja kojima je cilj:

1. Pravodobno dostaviti srednjoročni fiskalno-strukturni plan. U skladu sa zahtjevima reformiranog Pakta o stabilnosti i rastu, u 2025. ograničiti rast neto rashoda ([22]) na stopu koja je među ostalim u skladu s uvjerljivim smanjivanjem duga opće države u srednjoročnom razdoblju i održavanjem deficita opće države ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a utvrđene Ugovorom. Nastaviti poboljšavati prilagođenost poreznog sustava za ulaganja jačanjem njegove pravne sigurnosti i nastaviti povećavati operativnu autonomiju porezne uprave. Zaštititi učinkovitost javne uprave i istodobno osigurati da može privući odgovarajuće vještine, očuvati usklađenosti s jedinstvenom ljestvicom plaća i primijeniti okvir za višerazinsko upravljanje. Osigurati da se vanjske bilance i dalje kontinuirano poboljšavaju promicanjem uravnoteženog rasta i podupiranjem produktivnih domaćih ulaganja. Nastaviti s kontinuiranim smanjivanjem razine neprihodonosnih kredita koje drže banke i pružatelji usluge servisiranja kredita, među ostalim daljnjim poboljšanjem postupaka e-dražbi kako bi se smanjio udio neuspješnih dražbi.

2. Ojačati administrativni kapacitet za upravljanje sredstvima iz fondova Unije, ubrzati ulaganja i održati dinamiku u provedbi reformi. Odgovoriti na relevantne izazove kako bi se omogućila kontinuirana, brza i djelotvorna provedba plana za oporavak i otpornost, uključujući poglavlje o planu REPowerEU, osiguravanjem završetka reformi i ulaganja do kolovoza 2026. Ubrzati provedbu programâ kohezijske politike. U kontekstu preispitivanja tih programa sredinom programskog razdoblja zadržati usmjerenost na dogovorene prioritete, poduzeti mjere kako bi se bolje odgovorilo na potrebe u području prevencije rizika povezanih s klimatskim promjenama i pripravnosti za njih te razmotriti mogućnosti koje inicijativa Platforma za strateške tehnologije za Europu pruža za povećanje konkurentnosti.

3. Povećati konkurentnost rješavanjem pitanja slabih rezultata u području osnovnih vještina, jačanjem upravljanja državnom imovinom i dovršetkom regulatornog okvira za izdavanje okolišnih dozvola.

4. Smanjiti ovisnost o fosilnim gorivima bržom dekarbonizacijom prometnog sektora. Poboljšati upravljanje prirodnim katastrofama uspostavom djelotvornog sustava ranog upozoravanja i sprečavanja rizika.

Sastavljeno u Luxembourgu 21. listopada 2024.

Za Vijeće

Predsjednik

NAGY I.

([22]) U skladu s člankom 2. točkom 2. Uredbe (EU) 2024/1263 „neto rashodi” znači državni rashodi bez rashoda za kamate, diskrecijskih mjera na strani prihoda, rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te jednokratnih i drugih privremenih mjera.